

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kuntien ilmastotyö osana Suomen ilmastotyötä

Keski-Suomen kuntien ilmastopäivä 26.9.2018

Olli-Pekka Pietiläinen
Ympäristöministeriö

Kuntien ilmastotyö → Kuntien ja alueiden ilmastotyö

Kunnat ja alueet

- Kunnat
- Kuntayhteisöt
- Seutukunnat
- Maakunnat

Sidosryhmät

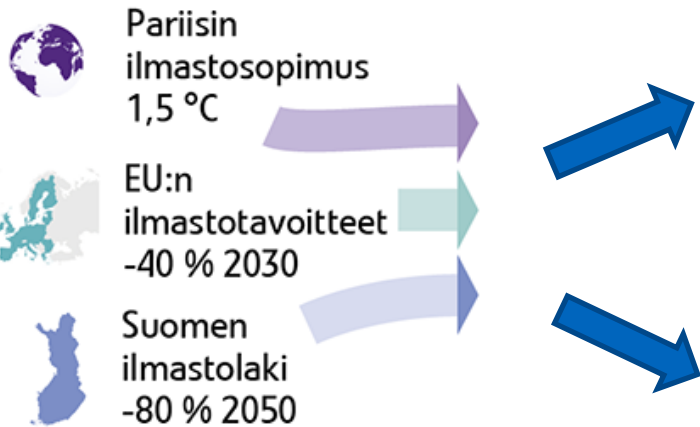
- Kuntaorganisaatio
- Elinkeinoelämä
- Asukkaat
- Muut sidosryhmät

**Vaikuttava
ilmastotyö**

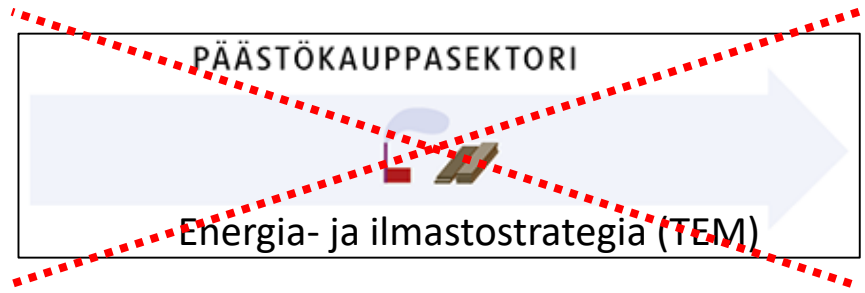
Työtavat

- Tavoitteellisuus
- Verkostoituminen
- Vuorovaikutus
- Yhteisöllisyys
- Toisilta oppiminen
- Toisten auttaminen

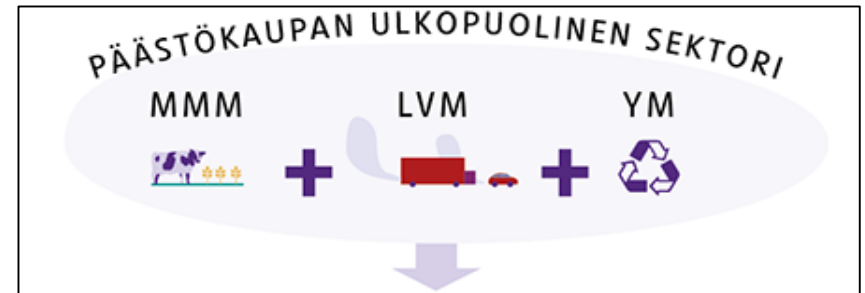
Päästövähennystyön kansainvälinen ja kansallinen tausta

1.

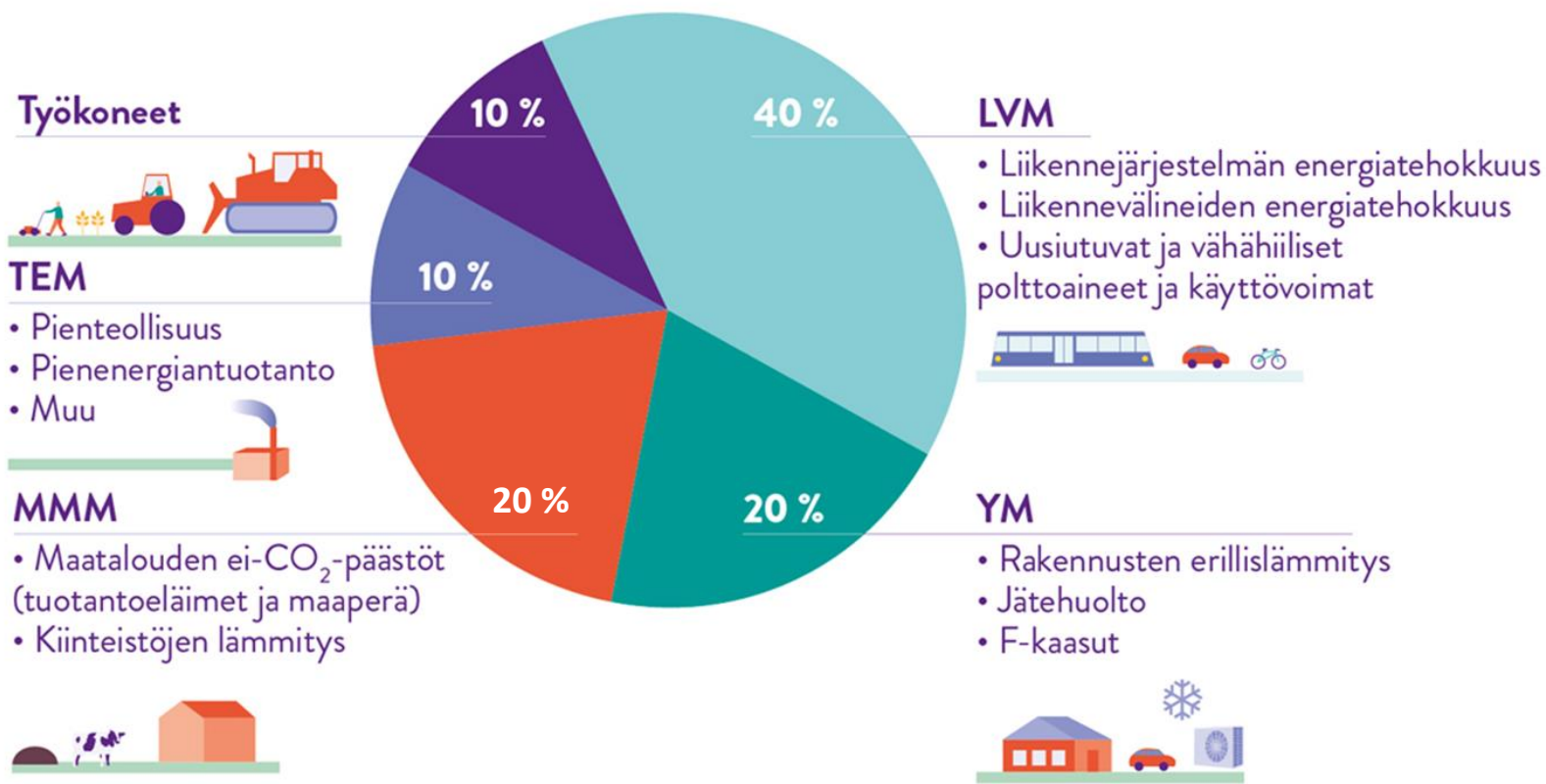
2.

Keskipitkän aikavälin
ilmastosuunnitelma (KAISU)

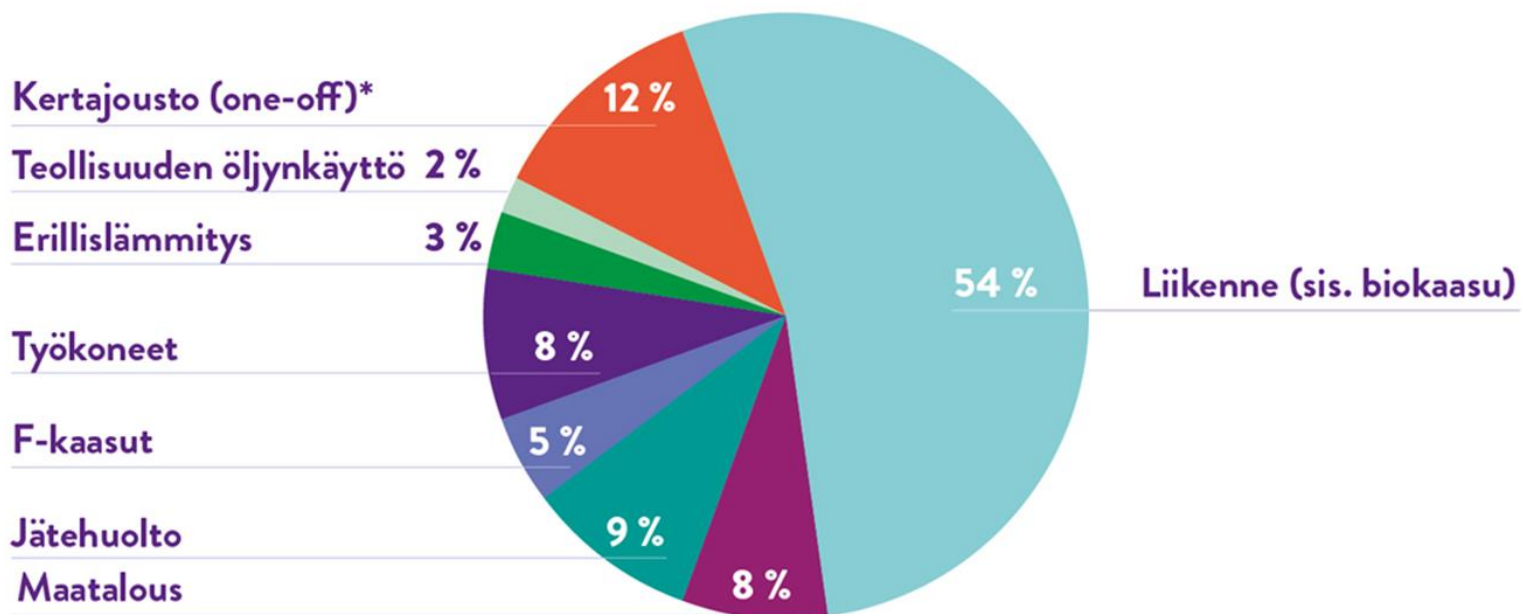
Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma vuoteen 2030 (KAISU)

Taakanjakosektorin päästöjen jakautuminen (2015)

Keskipitkän aikavälin ilmastosuunnitelma vuoteen 2030 (KAISU)

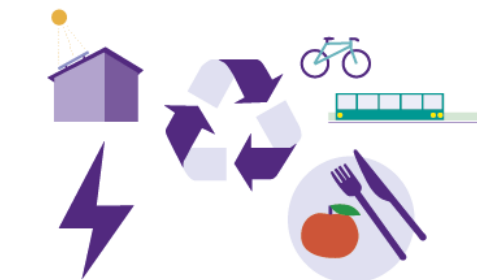
Suunniteltujen päästövähennysten jakautuminen toimenpidealueittain 2030

*Kertajousto on EU ilmastopolitiikan joustomekanismi, joka mahdollistaa yksiköiden siirtämistä päästökaupan puolelta taakanjakosektorille.

- Kuntien energiatehokkuussopimukset

- Kestävät julkiset hankinnat mukana päästöjen vähentämisessä

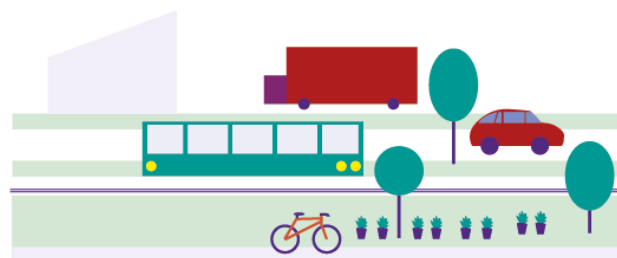

- Kunnalla keskeinen rooli koulutuksessa ja neuvonnassa

Kunnat ja kaupungit keskeisiä ilmastotoimijoita

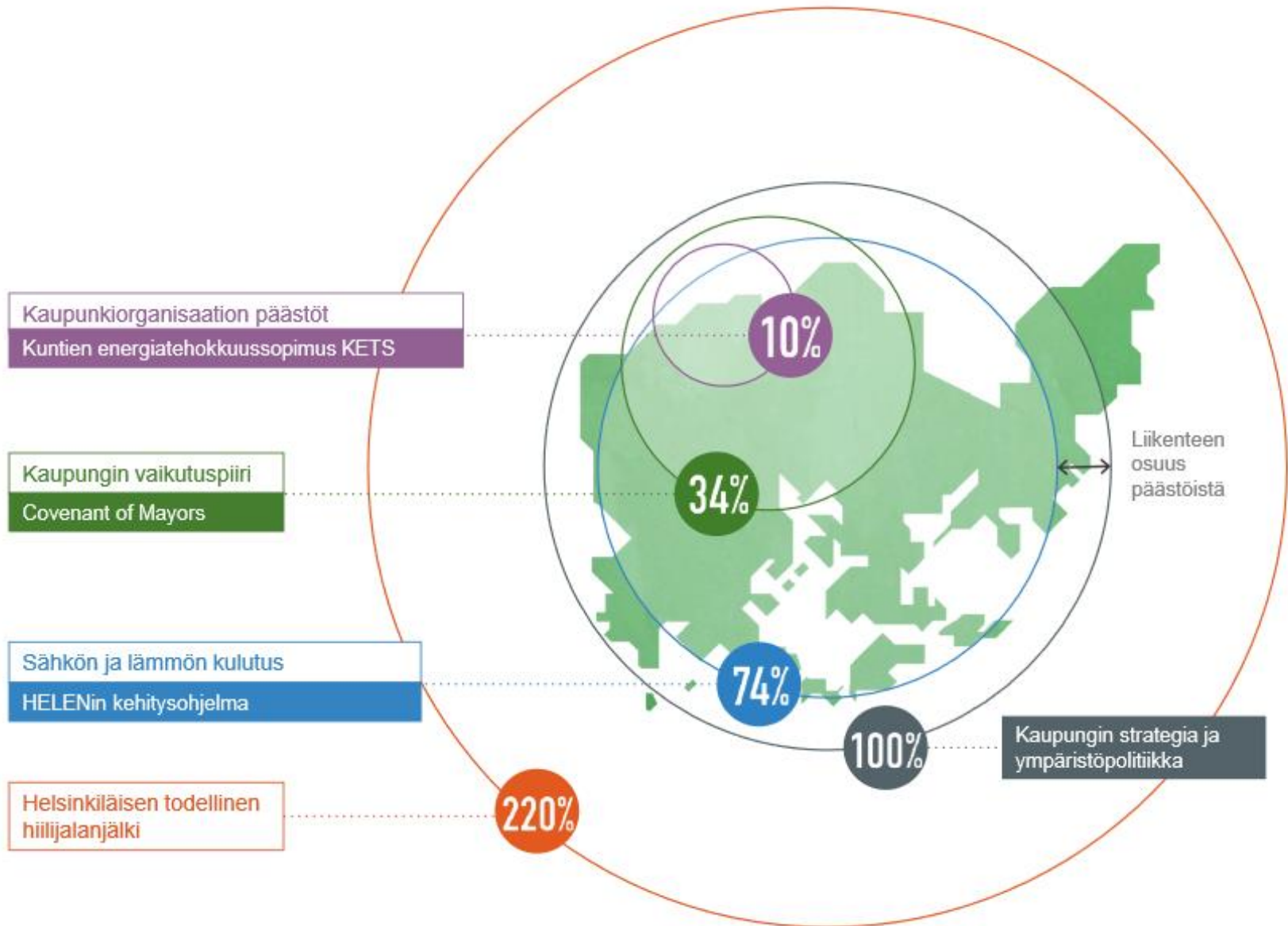

- Kiinteistöjen energiatehokkuus
- Edelläkävijyys öljylämmityksestä luopumisessa
- Kestävät ratkaisut energiantuotannossa

- Liikenteen ja maankäytön suunnittelu
- Toimiva kevyt ja julkinen liikenne
- Parempi ilmanlaatu
- Liikennepalvelujen kehittäminen myös maaseutualueilla

Mihin kaikkeen kunta voi vaikuttaa – esimerkkinä Helsinki

KAISUn toimeenpanon vauhdittaminen kunnissa ja alueilla

- 3-vuotinen vauhditushanke (2018-2020 → ?)
- Vauhditetaan KAISUssa linjattuja taakanjakosektorin päästövähennystoimia sektorikohtaisesti kunnissa ja alueilla
 - ✓ Suomen päästövähennystavoite **-39 %** v. 2005 – 2030
- Vauhditetaan KAISUssa linjattuja taakanjakosektorin päästövähennystoimia myös sektoreita poikkileikkaavasti
 - ✓ henkilökohtaisen hiilijalanjäljen vähentämistavoite **-50 %** v. 2005 - 2030
 - ✓ asumisen, ruoan, liikkumisen ja muun kulutuksen päästövaikutukset
 - ✓ kunnat ja alueet ovat mukana luomassa toimintaympäristöä, jossa kuluttajan arjen valinnat voidaan toteuttaa mahdollisimman vähäpäästöisesti

KAISUn toimenpanon vauhdittamisen päätavoitteet

- 1) kuntien ja alueiden ilmastotyön edistäminen ja vauhdittaminen
- 2) valtion ja kuntien/alueiden yhteistyön vahvistaminen
- 3) yhteistyö suomalaisten edelläkävijäkuntien ilmastoverkoston kanssa
- 4) parhaiden ilmastokäytäntöjen jalostaminen, monistaminen ja levittämien mahdollisimman laajasti suomalaiseen kuntakenttään

Vaikuttavuus ratkaisee – tuetaan tekoja, jotka vähentävät kuntien ja alueiden päästöjä välittömästi tai välillisesti mahdollisimman...

- paljon
- nopeasti
- taloudellisesti
- hyväksyttävästi
- monistettavasti

Mihin Kaisun toimeenpanon rahoitus suunnataan?

Rahoitus 1 M€/vuosi (2018-2020)

- 1) Ilmastotyön tietopohjan vahvistaminen
- 2) Hyvien ilmastoratkaisujen ja käytäntöjen monistaminen ja levittäminen
- 3) Kuntien yhteishankkeiden vauhdittaminen
- 4) Kuluttajien hiilijalanjäljen puolittaminen

Vuoden 2018 lopulla lähinnä tietopohjan vahvistamista

- päästölaskennan kehittäminen, vaikutusarviotyökalu...
- kansalaisten hiilijalanjäljen puolittaminen -työpaja 28.9.2018 + kokeilunpaikka.fi-jatkot
- ...

Vuosina 2019 ja 2020 erilliset laajat haut (valtioneuvosto/valtionavustus)

- Sektorikohtainen lähestymistapa
- Sektoreita poikkileikkaava lähestymistapa
- Tietopohjan/työkalujen mahdollisten aukkojen paikkaus...
- ...

Kuntien ja maakuntien haasteita ilmastotyössä

- Rahoitus/tukimekanismit
- Henkilöresurssit
- Näkyvyys/horisontti
- Tietotaito
- Kilpailevat tavoitteet
- Organisoituminen/verkostot
- Kuntien erilaisuus
- Tavoitteet vs. toimenpiteet
- ”Sormi suussa” -lähtökohta pullonkaulana (?)

Pari erilaista kuntakomenttia:

- ”ilmastotoimet haittaavat muuta toimintaa ja aiheuttavat lisäkustannuksia”
- ”ilmastotyö tulisi arkipäiväistä ja toteuttaa osana kunnan operatiivista ja poliittista johtamista!”

Kuntien ja alueiden ilmastotyö vauhtiin näillä periaatteilla!

- omistamisesta jakamiseen
- tavaroista palveluihin
- tavaroiden ja tilojen käyttöaste ylös

- julkiset hankinnat kestävämmiksi ja vihertävämmiksi
- harmaasta vihreään rahoitukseen
- älä kuluta, sijoita rahat ilmastokestäviin hankkeisiin

- edelläkävijyyden hyödyt näkyville
- ilmastotieto ja -kasvatus koukuttavaksi
- hyvä ilmastokulttuuri – ilmastotyö ei uhka vaan mahdollisuus

- tuotannon ja kulutuksen joustot arkipäiväksi
- digitaaliset ratkaisut valtavirraksi
- yhteishankinnat liitoon toiminnaksi

Unohdetaan fossiilit!

Ympäristöministeriö
Miljöministeriet
Ministry of the Environment

Kiitos!

Yhteydenotot:
olli-pekka.pietilainen@ym.fi